

Herdenkingsbijeenkomst 4 mei 2026

Vrijheid vraagt blijvende aandacht

Op 4 mei komen wij samen in stilte. Stil bij de slachtoffers van oorlog en geweld. Stil bij allen die hun leven gaven voor onze vrijheid. In die stilte horen wij hun verhalen – verhalen van moed, van gemis en van hoop. Dodenherdenking is een moment van bezinning, waarin wij stilstaan bij de waarde van vrede en vrijheid.

Dit jaar markeren we 81 jaar sinds de bevrijding van Nederland. Meer dan acht decennia leven wij in vrijheid. Generaties zijn opgegroeid zonder oorlog op eigen bodem. Dat is bijzonder, maar ook kwetsbaar. Want vrijheid is nooit af. Zij vraagt om waakzaamheid, om verantwoordelijkheid en om betrokkenheid van ons allemaal.

De geschiedenis moeten we blijven herinneren en begrijpen. Niet alleen door te herdenken, maar ook door te reflecteren. Door stil te staan bij de mechanismen van uitsluiting en haat die in het verleden hebben geleid tot onvoorstelbaar leed. Daarom staan we tijdens de stille tocht op 4 mei stil bij het huis van de familie Levi op de Voorstraat.

In een wereld waarin spanningen en tegenstellingen zichtbaar blijven, vraagt dit van ons dat wij blijven luisteren, elkaar blijven respecteren en opkomen voor de waarden die onze samenleving dragen. Vrijheid betekent ook verantwoordelijkheid nemen voor elkaar.

Vanavond herdenken we. Morgen geven we die vrijheid door. Aan volgende generaties, met het besef waar die vrijheid vandaan komt én wat ervoor nodig is om haar te behouden. Laten we blijven herinneren, blijven begrijpen en ons blijven inzetten voor een wereld waarin vrijheid en vrede voor iedereen gelden.

Cor Lamers,
burgemeester

Herdenkingsbijeenkomst bij het oorlogsmonument aan de Vredeshofstraat in Spijkenisse

Voorafgaand aan de herdenking vindt de stille tocht plaats, waarbij op de Voorstraat wordt stilgestaan bij het huis van de familie Levie voor een kranslegging.

19.15 - 19.50 uur	Dames popkoor Sparkling Dirigent: Robert Kops - <i>Heal the world</i> - <i>Shallow</i> - <i>Somewhere only we know</i> - <i>Pak maar mijn hand</i> - <i>Angels</i> - <i>The reason</i> - <i>Make it a memory</i> - <i>Door de wind</i> - <i>The rose</i> - <i>Dust in the wind</i> - <i>Mag ik dan bij jou</i> - <i>Hallelujah</i>	- Michael Jackson - Bradley Cooper & Lady Gaga - Keane - Nick & Simon - Robbie Williams - Calum Scott - Danny Vera & Krezip - Stef Bos - Amanda McBroom - Kansas - Claudia de Breij - Leonard Cohen	20.02 - 20.04 uur	Dames popkoor Sparkling en muziekvereniging TOGIDO - <i>Wilhelmus</i> (vers 1) - <i>God save the King</i> (vers 1)
19.50 - 19.57 uur	Toespraak burgemeester Cor Lamers		20.04 - 20.07 uur	Voordragen van gedicht <i>we zeiden niets</i> door stadsdichter Dewi van Eijk
19.57 - 19.58 uur	Eventueel muzikaal intermezzo		20.07 - 20.15 uur	Kranslegging namens - Gemeentebestuur - Stichting Vrede voor de Stad - Veteranen Spijkenisse - Jong veteranen Nissewaard - Stichting Max XL - LHBTI Groep Nissewaard - Kindergemeenteraad en Jongerenpanel - Delegatie No. 600 'City of London' Squadron
19.58 - 20.00 uur	Blazen van <i>Signaal Taptoe</i> door Marlies Tempelman (TOGIDO)		20.15 - 20.18 uur	Dames popkoor Sparkling en muziekvereniging TOGIDO - <i>Abide with me</i> (vers 1, 6 en 8)
20.00 - 20.02 uur	Stilte		20.18 - 20.25 uur	Kranslegging overige groeperingen en belangstellenden onder muzikale begeleiding van TOGIDO
			20.25 - 20.35 uur	Kranslegging door burgemeester Cor Lamers, een delegatie van het No. 600 'City of London' Squadron, de Squadron Association bij graven op de begraafplaats.
			20.35 uur	Op de begraafplaats zijn meerdere oorlogsgraven. Deze zijn gemarkeerd met de Nederlandse vlag. Einde gehele plechtigheid

Wilhelmus van Nassouwe

Wilhelmus van Nassouwe
ben ik van Duitsen bloed
den vaderland getrouwe
blijf ik tot in den dood.
Een Prinse van Oranje
ben ik vrij onverveerd
den Koning van Hispanje
heb ik altijd geëerd.

God save the King

God save our gracious King
Long live our noble King
God save the King
Send him victorious
Happy and glorious
Long to reign over us
God save the King

Abide with me

Abide with me; fast falls the eventide;
The darkness deepens; Lord, with me abide.
When other helpers fail and comforts flee,
Help of the helpless, O abide with me.

I need Thy presence every passing hour;
What but Thy grace can foil the tempter's power?
Who, like Thyself my guide and stay can be?
Through cloud and sunshine, Lord abide with me.

Hold Thou Thy cross before my closing eyes;
Shine through the gloom and point to the skies.
Heaven's morning breaks, and earth's vain shadows flee;
In life, in death, O Lord, abide with me.

Zij waren vijf van de 45 die nooit meer terugkeerden

Herdenken? Wat verstaan wij daar eigenlijk onder? Aan wie of wat denkt u gedurende de twee minuten stilte tijdens de Nationale Dodenherdenking op 4 mei om 20.00 uur? Welke overleden personen komen bij u aan de binnenkant van uw ogen voorbij?

Elk jaar denk ik op 4 mei even aan mijn opa die op 4 mei 1944 is doodgeschoten. Niet door de Duitsers maar tijdens een beschieting vanuit de lucht door een Engels vliegtuig. Gedood door 'Friendly Fire' zoals dat zo mooi heet maar verre van vriendelijk is. Maar bovenal denk ik aan het leed dat een oorlog bij gewone mensen teweeg brengt. En zo denk ik ook aan de gewone burgers van Gaza, Israël, Iran, Oekraïne, Libanon en al die andere landen en getroffen steden. En natuurlijk denk ik aan Max, een huis-, tuin- en keukenhond die op 28 oktober 1942 alleen achterbleef nadat zijn baasjes door Hollandse politiemannen en Duitse soldaten uit

hun huis aan de Voorstraat 14a werden gehaald om weggevoerd en vermoord te worden in Auschwitz. Salomon (50), Mina (56), Charles (15), Eilly (10) en hun tante Adriana de Vries (78) waren gewaardeerde en graag geziene inwoners van Spijkenisse toen de oorlog uitbrak. Max heeft zijn baasjes nooit meer teruggezien. Zij zijn, samen met nog veertig andere Joodse inwoners van Voorne-Putten, vermoord omdat ze anders waren. Anders? En is 'anders zijn' een reden om mensen apart te zetten, te discrimineren, uit te sluiten en te vermoorden? De leden van de familie Levie waren voor de nazi's 'Untermenschen' die geen recht hadden om te leven. Ruim zes miljoen Joden werden vermoord omdat ze 'anders' waren. Hoe 'anders' bent u, ik, wij?

Max overleefde de oorlog en hield trouw de wacht voor de deur van de slagerij, tevergeefs wachtend op zijn baasjes. Daar ligt hij nog steeds, door Tineke Nusink in brons gegoten. Max vertelt zelf (via QR-code) het trieste verhaal. In de iets verderop gelegen Spuistraat hangt eveneens een herinneringsplaquette. Tijdens de stille tocht op 4 mei wordt jaarlijks letterlijk een moment stilgestaan bij het huis aan de Voorstraat, waar burgemeester Lamers van de gemeente Nissewaard een krans zal neerleggen ter nagedachtenis aan de familie Levie en alle slachtoffers van de Holocaust. Let u hier vooral ook op de door de leerlingen van basisschool De Rank gepoetste Stolpersteine in het wegdek en de gevelsteen boven de voordeur.

Joop van der Hor
Voorzitter Stichting Max XL

No. 600 'City of London' Squadron

Friday 10 May 1940 early afternoon, The Netherlands had not been at war for even half a day, but the people of Rotterdam and the surrounding areas were already well aware of the fact. The air swelled with the thunderous sound of aircraft engines and machine guns discharging, and over Spijkenisse a Blenheim bomber was seen in combat with a German Messerschmitt.

The aircraft were engaged in combat which originated over Waalhaven airfield following a surprise attack by a German Panzer unit supported by Junker Ju 52 troop-carriers. The Blenheim trying to evade fire from the German fighter aircraft, but is hit and catches fire. Despite this the gunner in the rear of the Blenheim aircraft continues to return fire and manages to hit the German fighter with a continuous volley of bullets bringing it down into the Oude Maas with a thunderous roar and releasing a gigantic column of water into the air.

The success is short-lived however, and the English Blenheim continues to loose altitude, it tears across Spijkenisse, smoking and still on fire. It turns to the south of the village, skims over the Oude Maas, narrowly missing the dyke on the Hoogvliet side and crashes down in the polder land with an incredible thud.

Local people who have witnessed this event immediately rush to the area to assist, but unfortunately both crew members are already and quite clearly dead.
Here they lie, Plt Off Michael Anderson the pilot and LAC Herbert Hawkins his gunner, both young men with dreams for the future,

friends and family to miss them terribly. 23 year old Michael Anderson had only been married a matter of days; his wife had breakfast with him that morning and never saw him again. They died for our freedom. It is so important for us, the members of 600 Sqn, to come here to Spijkenisse every year and commemorate with you our friends their sacrifice. We thank you for burying our colleagues with such dignity as 'unknown flyers' and once they had been identified and named thanks to the tireless work of Mr Hans Onderwater, tending the graves we see today.

Gedicht: we zeiden niets

de deur staat open, iets verder dan veilig voelt,
alsof een verkeerde beweging alles kan laten kantelen

jij ziet het meteen en zeg niets
ik zeg ook niets
we weten het allebei

we staan daar
stil,
alsof stil blijven ons nog kan redden

mijn hand grijpt de mouw van je rode trui
alles, wat nog tussen ons en de rest van de wereld zit

je hand knijpt in de mijne,
ik voel de ring die ons verbindt
en ik draai er zacht aan

harde stemmen vullen de kamer ,
zo dichtbij dat het voelt alsof ze al in ons hoofd staan

ze trekken je los van mij
alsof het iets is wat gewoon moet gebeuren
alsof je ook een deel bent van wat ze meenemen

ik fluister je naam
maar hij blijft hangen in mijn mond,
komt niet meer bij je aan

op tafel ligt je boek, half open
een kop thee, nog warm

alsof we elk moment weer kunnen zitten
en doen alsof dit een avond is die verdergaat
buiten gaat alles door
een wereld die niet stopt
terwijl alles in ons juist stilvalt

ik ken de verhalen uit boeken
ik weet dat geschreven woorden blijven zweven
soms harden dan beelden

wij lopen nu, vandaag
door dezelfde straten
langs dezelfde deuren

we zeggen jullie namen zacht,
nog steeds
alsof ze anders weer zouden verdwijnen
voordat ze echt uitgesproken zijn

soms blijf ik bij elke open deur even staan
omdat een seconde verschil genoeg kan zijn
om alles te veranderen

en in die stilte die daarna is gebleven
staan we nog steeds stil
bij wat er is gebeurd
en bij wat nooit meer gewoon is geworden

Dewi van Eijk
Stadsdichter Nissewaard

GEMEENTE
NISSEWAARD

Gemeente Nissewaard
Raadhuislaan 106
Postbus 25
3200 AA Spijkenisse

Telefoon 14 0181
gemeente@nissewaard.nl
nissewaard.nl